

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Brza procjena BDP-a u drugom polugodištu 2023. godine i inflacije u kratkom roku

Procjenjuje se snažniji ekonomski rast u drugom polugodištu, i nastavak slabljenja inflatornih pritiska i u prvom kvartalu 2024. godine

Sarajevo, 15. 12. 2023. godine

Brza procjena BDP-a u drugom polugodištu 2023. godine i inflacije u kratkom roku

Procjenjuje se snažniji ekonomski rast u drugom polugodištu, i nastavak slabljenja inflatornih pritiska i u prvom kvartalu 2024. godine

Ključne poruke

- 1. Očekivanja u pogledu ekonomske aktivnosti nisu se značajno promijenila od septembarskog kruga brzih procjena BDP-a. Godišnja stopa rasta realnog BDP-a za treći kvartal korigovana je naviše za 0,6 procentnih poena na 1,5%, djelimično zbog korekcije službenih historijskih podataka.*
- 2. Naša preliminarna procjena jačine ekonomske aktivnosti u posljednjem kvartalu iznosi 1,4% na godišnjem nivou.*
- 3. Prema srednjoročnoj projekciji makroekonomskog modela u BiH iz novembra, očekivani rast realnog BDP-a u 2023. godini iznosi 1,6%, što je veoma usklađeno sa sadašnjim rezultatima modela za brze procjene trenutne ekonomske aktivnosti.*
- 4. Očekujemo kako će godišnja inflacija značajno usporiti do kraja godine. Procjenjujemo da bi ukupna inflacija mogla iznositi 2,1%, a temeljna inflacija 4,6% u posljednjem kvartalu 2023.godine.*
- 5. Preliminarna procjena ukupne inflacije za prvi kvartal 2024. godine iznosi 2,0%, a temeljne inflacije 4,4%.*
- 6. Nešto niža trenutno procijenjena stopa ukupne inflacije za 2023. godinu (6,1%), u odnosu na objavljene sa jesenjim krugom srednjoročnih makroekonomskih projekcija (6,3%), u znatnoj mjeri je posljedica nastavka trenda neočekivano brzog usporavanja inflacije u odnosu na prethodne mjesece.*

Na osnovu dostupnih službenih statističkih podataka, i informacija sa međunarodnih tržišta objavljenih do 08.12.2023.godine, Centralna banka Bosne i Hercegovine (CBBiH) procjenjuje godišnji rast realne ekonomske aktivnosti u trećem kvartalu 2023. godine na 1,5%. Korekcija realne stope rasta BDP-a, za 0,6 procentnih poena više, u odnosu na preliminarnu iz prethodnog kruga brzih procjena, u znatnoj mjeri je uzrokovana revidiranjem službenih podataka za prvi kvartal. Stopa rasta realnog BDP-a za prvi kvartal je revidirana na više, sa 1,1% na 1,7%, sa objavom službenih podataka za drugi kvartal (u septembru 2023. godine; vidjeti Tabelu 1).

Pad aktivnosti u prerađivačkom sektoru djelomično je kompenziran rastom aktivnosti u uslužnom sektoru od trećeg kvartala tekuće godine, na što ukazuju podaci visoke frekvencije na osnovu koji radimo brze procjene ekonomske aktivnosti. Trend pada industrijske proizvodnje i izvoza, na godišnjem, nivou nastavio se i u oktobru. Aktivnosti u oblasti turizma su bile posebno izražene u trećem kvartalu, kada je broj noćenja stranih turista zabilježio rast od 22% na godišnjem nivou, a u oktobru 24,7%. Posljedično, naša preliminarna procjena je kako bi rast realnog BDP-a mogao iznositi do 1,4% na godišnjem nivou u zadnjem kvartalu tekuće godine,

Tabela1. Godišnja promjena realnog BDP-a u BiH

		Septembarski krug brzih procjena	Decembarski krug brzih procjena
Službeni podatak u momentu pripremanja izvještaja	Q1 2022	5.9%	5.7%
	Q2 2022	5.8%	5.6%
	Q3 2022	2.6%	2.9%
	Q4 2022	1.7%	2.5%
	Q1 2023	1.1%	1.7%
	Q2 2023	n/a	1.2%
			Centralna procjena iz septembra
Brze procjene CBBiH	Q2 2023	0.8%	
	Q3 2023	0.9%	1.5%
	Q4 2023*		1.4%

Izvor: BHAS, procjene CBBH. * Prva preliminarna procjena.

Trenutno procjenjujemo kako će ukupna inflacija iznositi 2,1% u zadnjem kvartalu 2023. godine, a temeljna inflacija 4,6%. Inflacija u BiH je, trenutno, primarno pod uticajem promjena u nivou temeljne inflacije, iz koje se isključuju cijene hrane, alkoholnih pića i duhana, te energenata.

U oktobru je službena inflacija iznosila 2,1%, što predstavlja neočekivano brzo usporavanje u odnosu na prethodne mjesece. Prosječan rast cijena je značajno različit posmatrano po entitetima. Prema podacima za oktobar entitetskih agencija za statistiku, u Republici Srpskoj je zabilježena godišnja inflacija od 3,8%, dok je u Federaciji BiH zabilježeno stagniranje cijena od 0,1%, prema čemu je ova stopa inflacije daleko najniža u okruženju. Uprkos visokoj osnovici iz prethodne godine, ključni razlog za pad cijena u FBiH dolazi od pododjeljka režijskih troškova, gdje su cijene električne energije, plina i drugih energenata, prema službenim podacima, zabilježile pad od 14,5% na godišnjem nivou. Istovremeno ovaj pododjeljak je zabilježio rast cijena od 4,5% u RS-u.

Naša ranija očekivanja nisu ukazivala na ovakvo brzo usporavanje inflacije. Prosječne cijene nisu zabilježile sličan pad u međunarodnom okruženju. U oktobru je godišnja stopa inflacije u eurozoni, mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena (HICP), smanjena i iznosila je 2,9%.

Tabela 2. Godišnja inflacija u BiH, za period

		Ukupna inflacija	Temeljena inflacija		
Službeni podatak / CBBH procjena temeljne inflacije na osnovu službenih historijskih podataka	Q1 2022	8.4%	2.4%		
	Q2 2022	14.5%	4.1%		
	Q3 2022	16.9%	5.7%		
	Q4 2022	16.1%	6.0%		
	Q1 2023	12.4%	6.1%		
	Q2 2023	6.4%	6.9%		
	Q3 2023	4.3%	6.1%		
	januar-oktobar 2023. godine	7.0%	6.2%		
	Brze procjene CBBiH	Q3 2023	4.0%	6.0%	
		septembar 2023. godine	Q4 2023	3.5%	5.6%
			Drugo polugodište 2023. godine 2023. godina	3.7%	5.8%
		decembar 2023. godine		6.4%	6.1%
			Q4 2023	2.1%	4.6%
Q1 2024*			2.0%	4.4%	
	Drugo polugodište 2023. godine 2023. godina	3.2%	5.3%		
		6.1%	5.9%		

Izvor: BHAS, procjene CBBH. * Prva preliminarna procjena.